

Τίτλος: «Ο “αριστοτελικός” Κυριάκος Χαραλαμπίδης»

Συγγραφέας: ΜΙΧΑΗΛ ΠΑΣΧΑΛΗΣ

Λέξεις κλειδιά: Κυριάκος Χαραλαμπίδης, Νεοελληνική Λογοτεχνία, Νεοελληνική Ποίηση, Νεοελληνική Λογοτεχνία της Κύπρου, Διεθνές Συνέδριο «Κυριάκου Χαραλαμπίδη Επίσκεψις», Πρόγραμμα «Σπουδές στον Ελληνικό Πολιτισμό», Αριστοτέλης, *Περί Ποιητικής*, μύθος, ιστορία, μεθιστορία, μυθική μέθοδος, αριστοτελική διάκριση ιστορίας και ποίησης, *Πρώτη πηγή* (1961), *Η άγνοια του νερού* (1967), *Το αγγείο με τα σχήματα* (1973), *Αχαιών Ακτή* (1977), *Αμμόχωστος Βασιλεύουσα* (1982), *Θόλος* (1989), *Μεθιστορία* (1995), *Δοκίμιν* (2000), *Αιγιαλούσης επίσκεψις* (2003), *Κυδώνιον μήλον* (2006) *Ολισθηρός Ιστός* (2009), *Ίμερος* (2012), *Στη Γλώσσα της Υφαντικής* (2013), *Ηλίου και σελήνης άλως* (2015)

Ημερομηνία δημοσίευσης: 2019

Εκδότης: Ανοικτό Πανεπιστήμιο Κύπρου

Περίληψη: Όταν ο Αριστοτέλης διέκρινε τον ιστορικό από τον ποιητή λέγοντας ότι «*τῷ τὸν μὲν τὰ γενόμενα λέγειν, τὸν δὲ οἷα ἂν γένοιτο. Διὸ καὶ φιλοσοφώτερον καὶ σπουδαιότερον ποίησις ἱστορίας ἐστίν· ἢ μὲν γὰρ ποίησις μᾶλλον τὰ καθόλου, ἢ δ' ἱστορία τὰ καθ' ἕκαστον λέγει*» (*Ποιητ.* 1451b), δεν φανταζόταν ότι θα καθόριζε τον προσανατολισμό της πλειονότητας των κορυφαίων ποιητών από την Αναγέννηση και μετά. Ορισμένοι από αυτούς συνέθεταν ποίηση (πέραν της τραγωδίας και της κωμωδίας) κρατώντας την *Ποιητική* στο ένα χέρι και τη γραφίδα στο άλλο, ενώ άλλοι υπήρξαν και είναι «αριστοτελικοί» χωρίς να το (ανα)γνωρίζουν. Το περίεργο (αλλά όχι ανεξήγητο) είναι ότι όλοι τους *ερμήνευσαν* την αριστοτελική διάκριση όχι ως απαγόρευση αλλά ως *προτροπή* να κινούνται ανάμεσα στα «*καθ' ἕκαστον*» της ιστορίας και στα «*καθόλου*» της ποίησης. Ο κάθε ποιητής το έκανε και το κάνει με τον δικό του τρόπο, διαμορφώνοντας έτσι την ιδιαίτερη φυσιογνωμία του, αλλά όλοι εκκινούσαν και εκκινούν από την επιθυμία να εκφράσουν ποιητικά την ιστορία ή τη διαλεκτική σχέση της με τον μη ιστορικό χρόνο. Και για να προσαρμόσω στην ποίηση όσα λέει ο Αριστοτέλης για τον «μύθο» σε σχέση με την τραγωδία: εφόσον ο «μύθος» (εννοούμενος ως «*ἡ σύστασις τῶν πραγμάτων*») αποτελεί την «*αρχή και την ψυχή*» της τραγωδίας, διότι η τραγωδία μιμείται «*πράξεις*», αυτό ισχύει κατ' εξοχήν για την ποίηση που έχει ως αντικείμενο — φανερό ή περιβεβλημένο το ένδυμα της μυθοπλασίας — την ιστορία, επειδή η ιστορία διαμορφώνεται και συγκροτείται από «*πράξεις*». Ο Κυριάκος Χαραλαμπίδης, ως ποιητής που κινείται ανάμεσα στα «*καθ' ἕκαστον*» της ιστορίας και στα «*καθόλου*» της ποίησης και έχει καταστήσει τον «μύθο» ουσιώδες στοιχείο της ποίησής του, είναι συνεπώς κατ' εξοχήν «αριστοτελικός».